

Redovisning av kunskapsunderlag för Miljömålsberedningen

18 december 2023

Urskogar och naturskogar – sammanställning av
underlag och bedömning av arealer.

Överblick

- Syftet
- Detta har vi gjort
- Bedömningar om EU:s vägledning
- Underlag och deras relevans
- Resultat, sammanställning
- Slutsatser

Syfte med rapporten

- Kunskapsunderlag.
- Förekomst av urskog och naturskog enligt EU:s definition.
- För miljömålsberedningens fortsatta arbete.

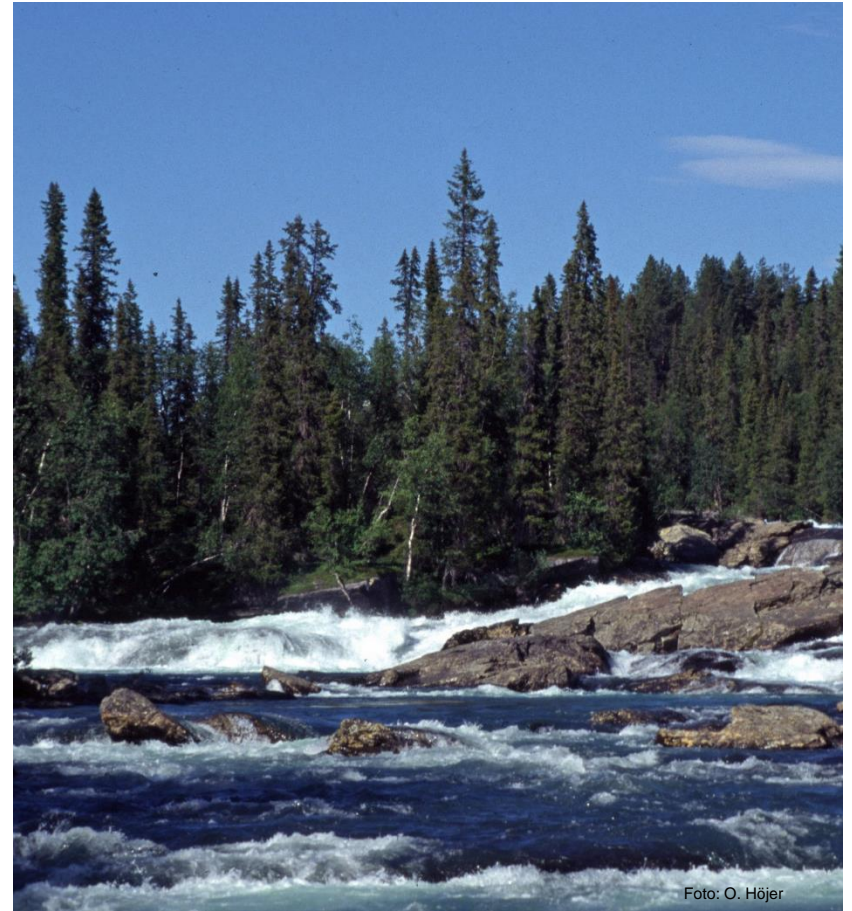

Foto: O. Höjer

Detta har vi gjort

- Bedömt EU:s definition av naturskog.
 - Delvis ”ny” definition, men relevant och tillämplig på svenska förhållanden.
- Bedömt vilka nationella inventeringar och kartläggningar som inkluderar naturskog i enlighet med definitionen.
 - Sammanställt underlag som håller hög kvalité och är relevanta för att avgränsa naturskog.
- Sammanställt geografiskt avgränsade områden utanför strikt skydd
 - Redovisar arealer i tabeller inom olika regioner, markägarkategorier mm. Data tom 2022 ingår.
- Beskrivit skogarna i olika regioner.
 - Produktiv skog och improduktiv skog, skogstypsfördelning mm.
- Bedömt arealen naturskog och urskog som saknar strikt skydd.
 - Både inom geografiskt avgränsade områden och det som inte är känt av myndigheterna.

Våra bedömningar

- Definitionen av naturskog i EU:s vägledning innehåller välkända kriterier som myndigheterna sedan tidigare tillämpat inom olika inventeringar.
- De underlag som finns framtagna över olika skogar håller en hög kvalité och har en stor relevans i ett EU -perspektiv.
- Definitionen är relevant och tillämplig på de befintliga nationella inventeringarna och kartläggningarna.
- Nationella inventeringar och kartläggningar omfattar i stor utsträckning naturskog enligt definitionen.

Geografiskt avgränsade områden

Underlag som beskrivs och bedöms:

- Nyckelbiotopsinventeringen
- Fjällskogsinventeringen
- Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar
- Värdekärnor för utredning av skydd
- Kontinuitetsskogar - äldre naturligt uppkomna skogar som inte slutavverkats under perioden 1950 fram till idag.

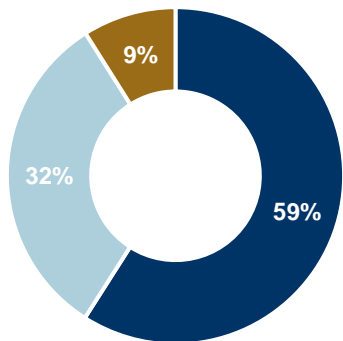
Foto: F. Forsmark

EU:s definition jämfört med befintliga underlag

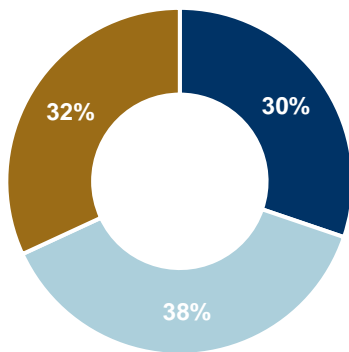
Inventeringar och karteringar	Nyckelbiotops-inventeringen	Fjällskogs-inventering	Skyddsvärda statliga skogar	Värdekärnor som utreds för skydd	Sannolik kontinuitets-skog	Naturtyps-inventering, Natura 2000
Huvudsakliga indikatorer						
Inhemska arter	X	X	X	X		X
Död ved	X	X	X	X		X
Gamla eller grova träd	X	X	X	X	(X)	X
Kompletterande indikatorer						
Beståndshistorik	X	X	X	X	X	
Beståndsstruktur	X	X	X	X	(X)	X
Habitat träd	X			X		
Indikatorarter	X		X	X		X

Skattade arealer i Sverige från Riksskogstaxeringen

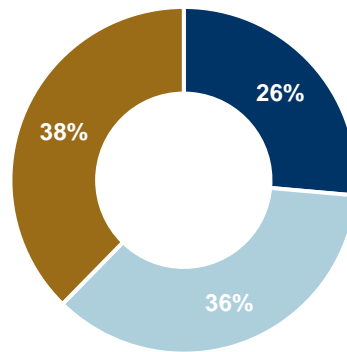
Urskog enligt FAO
(totalt 2 milj. ha skogsmark)

Gammal skog SIN
(totalt 1,2 milj. ha produktiv skogsmark)

Natura naturtyp
(totalt 5,6 milj. ha skogsmark)

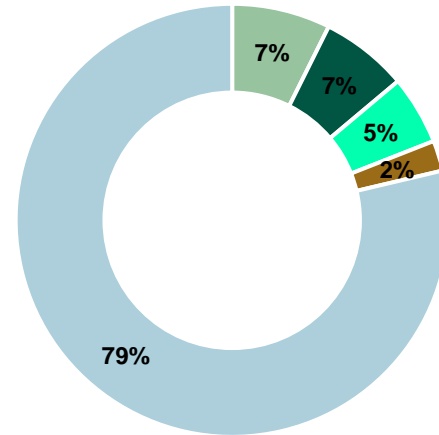

- Inom Strikt skydd
- Utanför strikt skydd men inom geografiskt avgränsade underlag
- Utanför strikt skydd och geografiskt avgränsade arealer

Sammanställning av skogsmarken i Sverige

Geografiskt avgränsade områden där det med stor sannolikhet och i olika grad finns naturskog:

- Sju procent av skogsmarken har identifierats i fältinventeringar
- Fem procent av skogsmarken är sannolik kontinuitetsskog i norra Sverige
- Två procent är potentiellt kontinuitetsskog i norra Sverige, mer arbete behövs för att veta vad av just det som är naturskog.

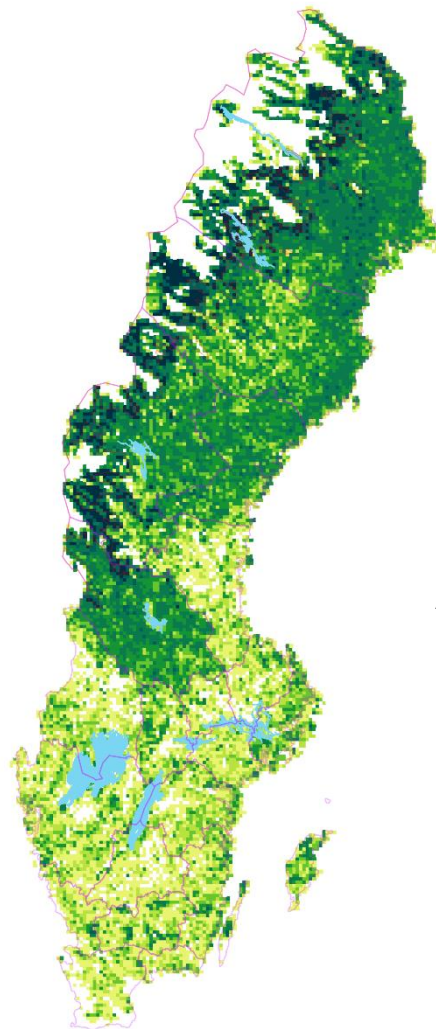

- Strikt skydd
- Fältinventerade underlag
- Sannolik kontinuitetsskog
- Potentiell kontinuitetsskog
- Övrig skogsmark

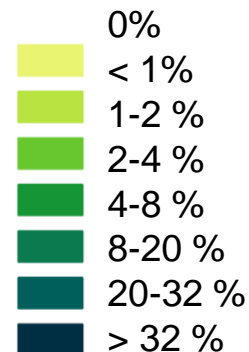
Förekomst i Sverige

Geografiskt avgränsade områden som saknar strikt skydd

- Koncentration i nordväst
- Andelen minskar mot kusten och söderut
- Underlag om sannolik kontinuitetsskog finns enbart i norra Sverige.

Andel inom 5 x 5 km rutor (totalt 2 500 hektar)

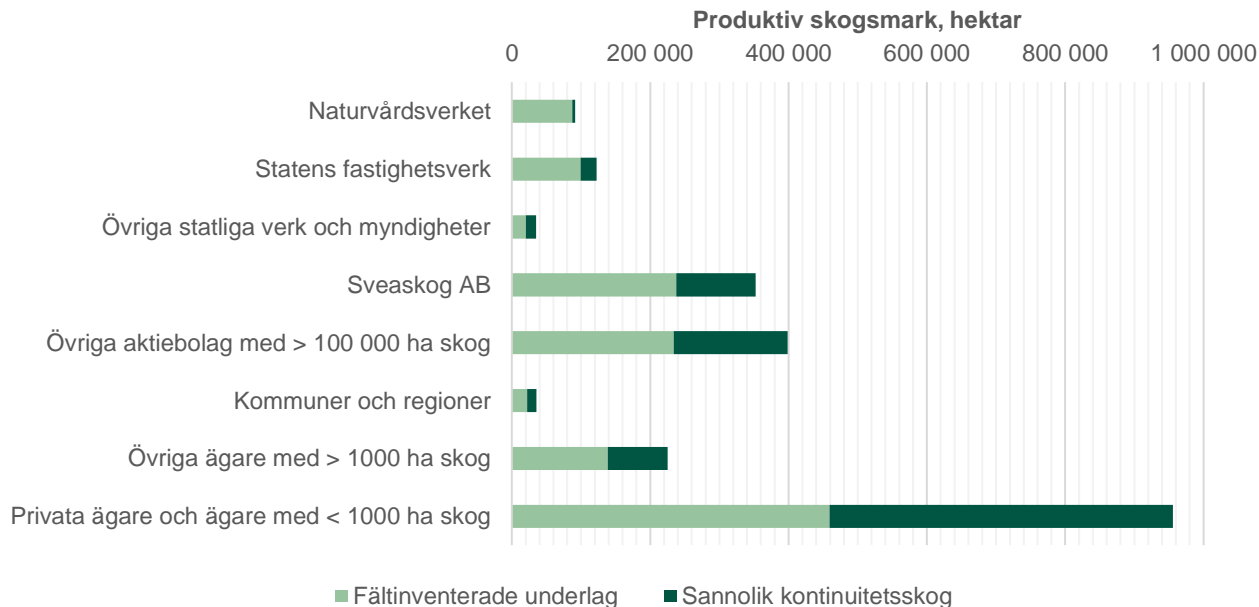
Fördelning per markägarkategori

Geografiskt avgränsade områden som saknar strikt skydd

Andel av skogsmarken i Sverige

Fältinventerade underlag

5%
Sannolik
kontinuitetsskog

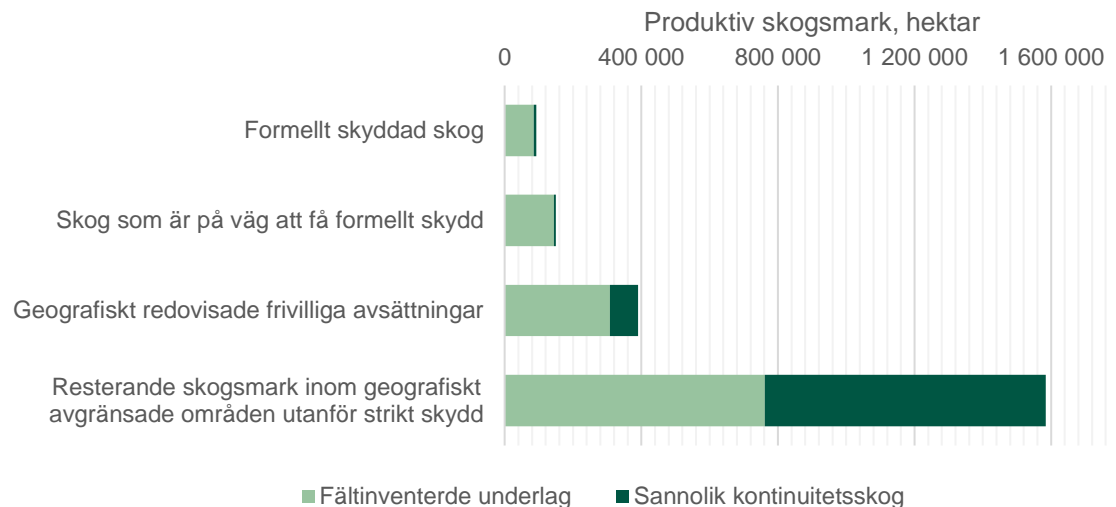

Andel av arealen inom geografiskt avgränsade områden

- 11 % statligt ägd
- 16% Sveaskog
- 43 % privata och mindre skogsägare

Fördelning på skydd och frivilliga avsättningar

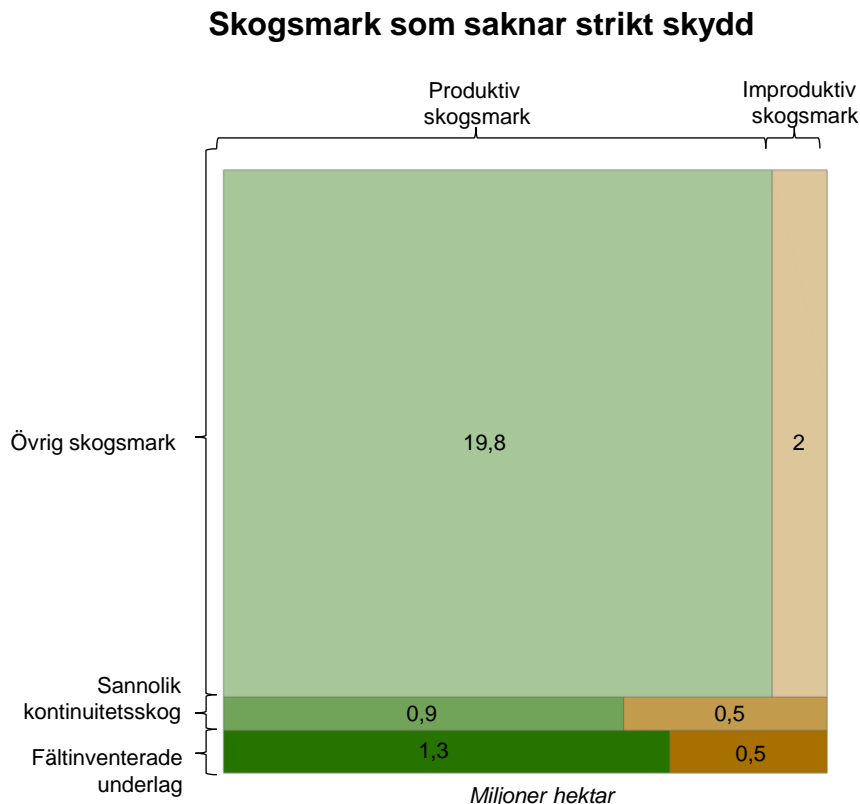
Geografiskt avgränsade områden som saknar strikt skydd

- 11% formellt skyddad eller på väg att få formellt skydd
- 18% inom frivilliga avsättningar som är geografiskt avgränsade
- 71% har inte formellt skydd och det är okänt om de ingår i frivilliga avsättningar

Underlag för att bedöma förekomsten av naturskog

- Drygt 3,1 miljoner hektar skogsmark inom geografiskt avgränsade områden
 - Ca 90% av den fältinventerade arealen bedöms vara naturskog
 - Mellan 50-80% av sannolik kontinuitetsskog bedöms vara naturskog

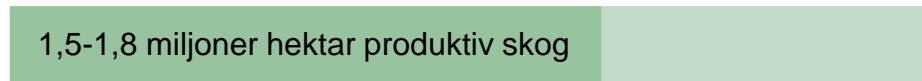

Bedömning av arealen utanför formellt skydd och frivilliga avsättningar

Areal skogsmark inom geografiskt avgränsade områden (3,1 milj. ha)

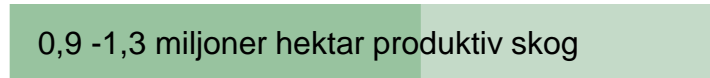

Bedömd naturskog (2,2-2,8 milj. ha, 8-10 % av skogsmarken)

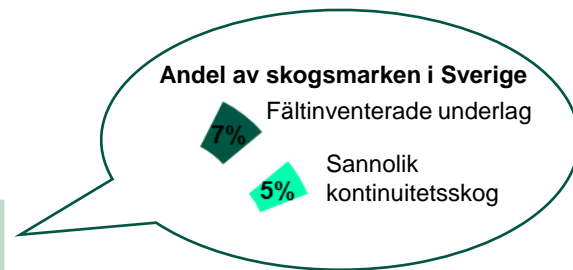
- Areal som har formellt skydd eller är på väg att få det (0,3 milj. ha)
- Areal inom frivilliga avsättningar som ingått i analysen (0,3-0,4 milj. ha)

Areal utanför formellt skydd och kända frivilliga avsättningar (1,5-2,2 milj. ha, 6-8 % av skogsmarken)

➤ kan delvis finnas inom okända frivilliga avsättningar

■ Produktiv skogsmark ■ Improduktiv skogsmark

Naturskog utanför karteringar och strikt skydd

- Även om det genomförts omfattande inventeringar och karteringar omfattar dessa inte samtliga naturskogar utanför strikt skyddade områden i landet.
- Det finns således arealer med naturskog som är okända för myndigheterna.
- Arealen naturtypsklassad skog utanför strikt skydd och de redovisade kartläggningarna uppgår till cirka 2,2 miljoner hektar skogsmark.
- Av den arealen utgör drygt 0,8 miljoner hektar produktiv skogsmark.

Ytterligare underlag finns

- Det finns ytterligare underlag som bör beaktas för att närmare fastställa omfattningen av naturskogar.
- Det största underlaget är potentiella k-skogar som omfattar 1,2 miljoner hektar utan överlapp med de andra geografiskt avgränsade områden
- Dessa arealer omfattar - till skillnad från karteringen av sannolika kontinuitetsskogar - även mindre områden (0,5-5 hektar) med naturskogar såsom myrholmar och öar.

Slutsatser

- Det går att bedöma storleksordningen av hur mycket natur och urskog det finns enligt EU:s definition.
- Befintliga geografiskt avgränsade områden fångar upp en stor del av Sveriges naturskogar.
- Hur stor andel av områdena som bedöms utgöra naturskog varierar mellan olika delar av landet och för olika typer av inventeringar och karteringar.

Frågor?

- Se även vidare i rapporten.
- Ordförklaringar finns i bilaga.

Urskogar och naturskogar – sammanställning av underlag och bedömning av arealer

Kunskapsunderlag till Miljömålsberedningen

